

عن علي بن الحسين عليه السلام قال:

﴿لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَبَوْهُ وَلَوْ بَسَفَكَ الْمُهْجَ وَخَوَضَ اللَّجَجَ﴾

الكافي، جلد ۱، صفحه ۳۵

امام خامنه‌ای مدظله العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی،
وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

معانی بنا بر یقین در موثقه اسحاق بن عمار

شناسنامه مطلب	
e-o-۲۱۹	کد مطلب
اصول/استصحاب	موضوع
	موضوع مرتبط
علمی/فقه و اصول/اصول سطح دو/تحقیقی پژوهشی/تبیین	رده
استصحاب، قاعده یقین، شک ساری، احتیاط، یقین، شک	برچسب
در تولید این فایل از نرم‌افزارهای جامع الاحادیث و کتابخانه اصول فقه، متعلق به مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی استفاده شده است.	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نمو

nomov.ir

عن إسحاق بن عمار قال: قال لي أبو الحسن الأول ع إذا شككت فابن علي اليقين قال قلت: هذا أصل قال نعم^۱.

مرحوم شیخ رحمة الله علیه برای خبر شریف سه احتمال داده‌اند^۲:

۱. مراد قاعده یقین است بنا بر اینکه از «الیقین»، اراده یقین سابق بر شک شده باشد.

۲. مراد استصحاب است بنا بر اینکه از «الیقین»، اراده متیقن سابق بر مشکوک لاحق شده باشد.

۳. مراد احتیاط است و ظاهراً منظور از احتیاط در اینجا این است که خبر ناظر به شک نمازگزار در رکعات نماز باشد که بنا را بر اکثر می‌گذارد و احتمال نقصان را با رکعات منفصل (نماز احتیاط) جبران می‌کند.

و انصاف این است که خود متن خبر، تحمّل حمل بر اراده احتیاط را دارد به معنای کلی آن، یا از باب الزام به احتیاط چنانچه در مواردی اتفاقی است مثل موارد ثبوت تکلیف و شک در مکلف به در صورت حصر اطراف شبهه و یا از باب ارشاد به رجحان احتیاط در همه موارد حتی در موارد شک در اصل تکلیف طبق نظر مجتهدین و یا شبهه در موضوعات طبق نظر اجماعی بین ایشان و اخباریون.

لکن اظهر در خبر این است که مراد از یقین، یقین به تحصیل فراغ از ذمه باشد اما نه به معنای چهارم بلکه به معنای یقین در مقام ظاهر یعنی اینکه در موارد مشکوک به تکلیف عمل کن؛ حال آن تکلیف برائت باشد یا استصحاب یا احتیاط. یعنی خبر، قاعده خاصی از اصول را ضرب نمی‌کند بلکه ارشاد دارد به لزوم تحصیل مؤمن از راه حجت شرعی در موارد فقدان یقین و آن حجت شرعی می‌تواند هر کدام از قواعد باشد پس مثلاً در حجیت ظنون، اصل عدم آن است مگر بعد از قیام دلیل قطعی بر حجیت و هکذا و الله اعلم.

۱. وسائل الشیعة، ج ۸، ص: ۲۱۲

۲. فرائد الأصول، ج ۳، ص: ۶۷